

רשות העתיקות

מס' הנוהל 2.5	הגשת תלונה במשטרה על ידי מפקח מרחב (או מוסמך לכך) בגין פגיעה בעתיקות ו/או באתר עתיקות מוכרז כדין	
מס' קודם:		
דף 1 מתוך 5	תאריך תחולה: 19/08/12	מהדורה: 1

האחראים לביצוע הנוהל: ארכיאולוגי מרחבים, ארכיאולוגי מחוזות, ארכיאולוגי נפות, מפקחים (כולל היחידה לארכיאולוגיה ימית).

מסמכים ישימים לביצוע הנוהל:

נוהל 2.4 – עבודה במרחבים

הבסיס החוקי לנוהל:

חוק העתיקות, התשל"ח-1978

מסמכים הקשורים לנוהל:

נספח מס' 1 - הוראות חיקוק רלוונטיות להגשת תלונה בגין פגיעה בעתיקות ו/או באתר עתיקות מוכרז כדין לפי חוק העתיקות, התשל"ח-1978.

מטרת הנוהל: להתוות קו מנחה ודפוס פעולה אחיד, ברור ותקין למפקח להגשת תלונה במשטרה בגין עבירות על חוק העתיקות, על-מנת להבטיח באופן מיטבי את מניעת המשך הפגיעה בעתיקות ישראל ומיציא הדין עם הפוגעים.

הגדרות:

- **מפקח** - מי שמחזיק בתעודת מפקח מטעם רשות העתיקות בהתאם לסעיף 25 לחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989.
- **אתר עתיקות** - כהגדרתו בחוק העתיקות, התשל"ח - 1978.
- **הודעה על הפסקת עבודה** - הודעה מטעם הרשות להפסקת עבודה באתר עתיקות בשל לכאורה פגיעה בעתיקות או באתר עתיקות, או ביצוע פעולה ללא אישור מנהל הרשות כנדרש על פי חוק העתיקות וחוק רשות העתיקות.

1. כללי

1.1. מפקח מרחב, הפועל בשטח (להלן: "המפקח"), במסגרת תפקידו, מגיע באופן שוטף ותדיר לביקורים באתרי עתיקות אשר הוכרזו כדין (להלן: "אתר עתיקות" ו/או "המקרקעין").

1.2. על פי האמור בחוק העתיקות, התשל"ח-1978 (להלן: "חוק העתיקות") והאיסורים הקבועים בו, כאשר גילה מפקח פעולות המבוצעות באתר עתיקות שלא כדין, או

כותב הנוהל: עו"ד רדואן בדחי, יועמ"ש רשות העתיקות	חתימת כותב הנוהל: _____
מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות	חתימת מאשר הנוהל: _____
תאריך אישור 19/8/2012	

רשות העתיקות

מס' הנוהל 2.5	הגשת תלונה במשטרה על ידי מפקח מרחב (או מוסמך לכך) בגין פגיעה בעתיקות ו/או באתר עתיקות מוכרז כדין	
מס' קודם:		
דף 2 מתוך 5	תאריך תחולה: 19/08/12	מהדורה: 1

פעולות אשר קיים חשש שיגרמו להרס ופגיעה בעתיקות ישראל, עליו למנוע את המשך הפעולות ולהגיש בסמוך ולא יאוחר מ- 48 שעות, תלונה רשמית במשטרת ישראל, אודות הפעילות הבלתי חוקית והפגיעה באתר העתיקות.

1.3. התוויית דרכי פעולה אחידות ומסודרות למפקח, תבטיח כי יינתן בידי חוקרי משטרת ישראל ידע מרבי וכלים ראייתיים לבחינה ולמניעת עבריינות של פגיעה באתרי עתיקות, לרבות הענקת כלים לחוקרים לגיבוש ראיות לצורכי הכנת כתבי אישום והגשתם.

2. מועד ומיקום הגשת התלונה:

2.1. כאשר נגלית למפקח עשייה שלא בהיתר ו/או שלא כדין באתר עתיקות, מייד ובסמוך למתן הודעה על הפסקת עבודה (אם ניתנה), על המפקח לסור לתחנת משטרה סמוכה למקום הפגיעה/האתר ולהגיש תלונה רשמית על פעולות שנעשות באתר עתיקות שלא כדין, כאשר בידיו של המפקח כל המידע וכל המסמכים הנדרשים כמפורט בסעיף 3 להלן.

2.2. על המפקח לידע את ארכיאולוג המחוז והמרחב הרלוונטיים בדבר העשייה שלא בהיתר או שלא כדין וכן בדבר הכוונה להגיש תלונה.

2.3. היה ומבצעי הפעולה התנגדו למתן פרטים - יזמן המפקח משטרה באופן מיידי. אין להיגרר לאלימות ואין להשתמש באלימות.

2.4. הגשת התלונה תיעשה על ידי המפקח כעובד רשות העתיקות. על המפקח למסור לחוקר במועד הגשת התלונה כתובת מקום עבודתו ומשרדו, וככל שהופעלה אלימות נגדו לציין זאת מפורשות בעת הגשת התלונה בפני החוקר ולהדגיש את היותו עובד ציבור (במקרה זה התלונה תתמקד הן בעבירות על חוק העתיקות בגין הפגיעה בעתיקות והן על פגיעה ותקיפת עובד ציבור ככל שעניין זה רלוונטי).

2.5. במשטרת ישראל קיים נוהל "חקירה ותביעה בעבירות הקשורות לעתיקות" מיום 24/12/2006, מספר נוהל : 03.300.163. מדובר בנוהל פנימי של המשטרה המסדיר את אופן הטיפול בחקירת עבירות לפי חוק העתיקות במשטרת ישראל.

2.6. על מפקח רשות העתיקות להסב את תשומת ליבו של חוקר המשטרה לגבי הנוהל על מנת לייעל הליך הטיפול בתלונה.

כותב הנוהל: עו"ד רדואן בדחי, יועמ"ש רשות העתיקות	חתימת כותב הנוהל: _____
מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות	חתימת מאשר הנוהל: _____
תאריך אישור 19/8/2012	

רשות
העתיקות

מס' הנוהל 2.5	הגשת תלונה במשטרה על ידי מפקח מרחב (או מוסמך לכך) בגין פגיעה בעתיקות ו/או באתר עתיקות מוכרז כדין	
מס' קודם:		
דף 3 מתוך 5	תאריך תחולה: 19/08/12	מהדורה: 1

3. מסמכים להגשת תלונה במשטרה

3.1. על-מנת ליתן בידי משטרת ישראל מידע וכלים ראייתיים שיסייעו בידי חוקרי המשטרה בגיבוש עמדתם להגשת כתבי אישום על ביצוע עבירות על חוק העתיקות, על המפקח להצטייד במסמכים הבאים:

3.1.1. תעודת מפקח עתיקות.

3.1.2. עותק מההודעה על הפסקת עבודה (להלן: "ההודעה") חתום על-ידי מקבל ההודעה (אשר נקשר לעניין ו/או בעל קרבה עניינית למבצע הפגיעה) ובו פרטי מקבל ההודעה במלואם ככל שהדבר מתאפשר, בכתב ברור וקריא. הערה: במידה ולא עלה בידי המפקח למסור את ההודעה, יש להדביק את ההודעה במקום ברור וגלוי במקרקעין. במקרה של הדבקה, על המפקח לציין זאת בהעתק ההודעה ולצלם את דבר הדבקותו.

3.1.3. שם האתר במלואו, לרבות חלופותיו השונות כפי שפורסמו בהכרזה. המפקח יוודא כי כל הפרטים הדרושים בהודעה נכללים וכתובים בצורה ברורה ומדויקת.

3.1.4. הכרזת האתר כאתר עתיקות מוכרז (העתק של ילקוט פרסומים).

3.1.5. שם/ות מדויק של הפוגע/ים באתר העתיקות, לרבות ת.ז. של המעורב/ים ו/או ח.פ. של גוף כזה או אחר וכן ככל שהדבר בנמצא שם/ות ות.ז. של עד/ים לאירוע.

3.1.6. כתובת מדויקת. כמו-כן, מספר גוש/חלקה ו/או נ.צ. של המקרקעין.

3.1.7. מפה ו/או תשריט של המקרקעין, לרבות תשריט GIS, בסימון מקום הפגיעה ביחס להכרזה.

3.1.8. דו"ח פעולה/זיכרון דברים/הודעה עצמית (להלן: "זכ"ד") המתאר את אתר העתיקות, את השתלשלות האירועים, את אופן ומידת הפגיעה בעתיקות שבמקרקעין.

3.1.9. תמונות של הפגיעה באתר העתיקות. כמו-כן וככל שישנן יש להצטייד גם בתמונות של המקום לפני הפגיעה ולאחריה. תמונות של הכלים המכניים בעת ביצוע העבודה, תמונות של המפגעים ושל אנשים באתר ככל שקיימים.

כותב הנוהל: עו"ד רדואן בדחי, יועמ"ש רשות העתיקות	חתימת כותב הנוהל: _____
מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות	חתימת מאשר הנוהל: _____
תאריך אישור 19/8/2012	

רשות העתיקות

מס' הנוהל 2.5	הגשת תלונה במשטרה על ידי מפקח מרחב (או מוסמך לכך) בגין פגיעה בעתיקות ו/או באתר עתיקות מוכרז כדין	
מס' קודם:		
דף 4 מתוך 5	תאריך תחולה: 19/08/12	מהדורה: 1

3.1.10. **חוות דעת מומחה**, ערוכה כדין, בדבר האתר, ממצאיו, חשיבותו המדעית והארכיאולוגית ומידת הנזק.

3.1.11. **כל מסמך רלבנטי אחר**, אשר יוכל לשמש כראיה וחיזוק לתלונה (בין היתר, תכתובות, חוזים, התחייבויות בכתב וכו').

הערה: ניתן לצרף חלק מהמסמכים מאוחר להגשת התלונה כדוגמת חוות דעת, תמונות וכו', אולם יש לציין זאת בפני חוקר המשטרה ולבקש לצרפם לתיק החקירה בהקדם לאחר מועד הגשת התלונה.

4. לאחר הגשת התלונה והמשך הטיפול

4.1. לאחר הגשת תלונה על נספחיה כאמור לעיל, על המפקח להקפיד לקבל אישור בדבר הגשת תלונה.

4.2. עותק מהגשת התלונה יועבר למשרד יועמ"ש הרשות להמשך מעקב. עותק נוסף יתויק בתיק אתר.

4.3. על-פי שיקול דעת ארכיאולוג המרחב והיועץ המשפטי לרשות, אם הדבר יידרש, תתבקש העברת תיק המשטרה על-ידי התובע המיוחד מטעם רשות העתיקות מכוח הסמכתו על-ידי היועץ המשפטי לממשלה, להמשך הטיפול בתיק.

5. ביטול תלונה

ביטול תלונה שהוגשה במשטרה בגין פגיעה באתר עתיקות או עבירה על חוק העתיקות, מחייב קבלת אישור מנהל רשות העתיקות מראש.

6. הערות והוראות כלליות

6.1. בעת הגשת התלונה במשטרה, יש למסור את כתובת משרדי רשות העתיקות ולא כתובת פרטית.

6.2. על המפקח, אשר מגיש תלונה, לציין במפורש כי התלונה אינה מוגשת באופן אישי, אלא מוגשת בשם ומטעם רשות העתיקות ובמסגרת מילוי תפקידו של המפקח כמי שאמון על-פי חוק לדאוג לאכיפת הוראות חוק העתיקות וההגנה על עתיקות ישראל.

כותב הנוהל: עו"ד רדואן בדחי, יועמ"ש רשות העתיקות	חתימת כותב הנוהל: _____
מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות	חתימת מאשר הנוהל: _____
תאריך אישור 19/8/2012	

רשות העתיקות

מס' הנוהל 2.5	הגשת תלונה במשטרה על ידי מפקח מרחב (או מוסמך לכך) בגין פגיעה בעתיקות ו/או באתר עתיקות מוכרז כדין	
מס' קודם:		
דף 5 מתוך 5	תאריך תחולה: 19/08/12	מהדורה: 1

6.3. נוהל זה הינו בגדר נוהל פנימי שנועד ליתן בידי המפקחים כלים מעשיים להגשת תלונה מסודרת במשטרה בגין פגיעה באתרי עתיקות בלבד ואין בו כדי להוות תחליף להוראות ספציפיות והגשת תלונות על עבירות שאינן נוגעות לעבירות על חוק העתיקות.

6.4. המפקחים רשאים לפנות ליועץ המשפטי של הרשות לקבלת סיוע ועזרה בכל נושא הנוגע להגשת התלונה והמשך הטיפול בה.

6.5. ההנחיות בנוהל אינן חלות על עובדי היחידה למניעת שוד בעת מילוי תפקידם במסגרת היחידה למניעת שוד וסחר בלתי חוקי בעתיקות.

כותב הנוהל: עו"ד רדואן בדחי, יועמ"ש רשות העתיקות	חתימת כותב הנוהל: _____
מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות	חתימת מאשר הנוהל: _____
תאריך אישור 19/8/2012	

הוראות חיקוק רלוונטיות להגשת תלונה בגין פגיעה בעתיקות ו/או באתר עתיקות מוכרז

כדן

חוק העתיקות, התשל"ח-1978

זכות כניסה

סעיף 9.

- (א) לא יחפור אדם במקרקעין לגילוי עתיקות, ולא יחפש עתיקות בכל דרך אחרת, לרבות השימוש במכשיר לגילוי מתכות, ולא ילקט עתיקות, אלא אם קיבל רשיון לכך מאת המנהל (להלן – רשיון חפירה) ובהתאם לתנאי הרשיון.
- (ב) בבואו להכריע בבקשה לרשיון חפירה ייוועץ המנהל במועצה ויתן את דעתו, בראש שיקוליו, ליכולת המדעית והכספית של המבקש.
- (ג) ברשיון חפירה יוגדר השטח שבו מותר לחפור.
- (ד) אין במתן רשיון חפירה בלבד כדי להעניק לבעליו זכות כניסה למקרקעין שברשות הזולת.

רשיון חפירה

סעיף 10.

- (א) לא ייכנס אדם למקרקעין שניתן עליהם רשיון חפירה אלא אם הוא מחזיק בהם או שהורשה לכך מטעם המחזיק, ובכפוף להסכמת בעל הרשיון.
- (ב) בעת ביצוע החפירה לא יצלם אדם, זולת המנהל או מי שהמנהל הסמיך לכך, לא יצייר, לא ירשום ולא יעתיק בצורה אחרת את החפירה או את העתיקות שנתגלו בה, אלא ברשות בעל הרשיון.

איסור פעולות באתר עתיקות

סעיף 29.

- (א) באתר עתיקות לא יעשה אדם ולא ירשה לעשות אחד מאלה אלא באישור בכתב מאת המנהל ובהתאם לתנאיו:
- (1) בניה, סלילה, הקמת מיתקן, חציבה, כרייה, קידוח, הצפה במים, סיקול, חרישה, נטיעה או קבורה;
 - (2) הנחת עפר, דומן, פסולת או אשפה, לרבות הנחתם בנכס הגובל באתר;
 - (3) שינוי, תיקון או תוספת בעתיקה הנמצאת באתר;
 - (4) פירוק עתיקה או כל דבר הנחזה כעתיקה או הסרת חלק ממנה או העתקתה ממקומה;
 - (5) כתיבה, חריתה או צביעה;
 - (6) הקמת בנינים או קירות בנכס הגובל באתר;
 - (7) כל פעולה אחרת שקבע המנהל לגבי אתר עתיקות פלוני.

כותב הנוהל:

חתימת כותב הנוהל: _____

מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות

חתימת מאשר הנוהל: _____

תאריך אישור 19/8/2012

(ב) הודעה בדבר קביעת פעולה לפי פסקה (7) לסעיף קטן (א) תפורסם ברשומות.

(ג) לענין אתר עתיקות המשמש לצורך דתי או מוקדש לתכלית דתית, לא יתן המנהל אישור לחפירה או לאחת הפעולות המנויות בסעיף קטן (א) אלא באישור ועדת שרים המורכבת מהשר כיושב-ראש, שר הדתות¹ ושר המשפטים.

סעיף 37 עבירות ועונשין

- (א) הפוגע בעתיקה או באתר עתיקות או המשחית פניהם בכל צורה שהיא, דינו – מאסר חמש שנים או הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין).
- (ב) העובר על הוראה מהוראות סעיפים 6, 9(א) או 29, דינו – מאסר שלוש שנים או הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.
- (ג) העובר על הוראה מהוראות סעיפים 3, 15, 19(ג)(1), 20, 21, 22 א או 25 דינו – מאסר שנתיים או קנס.
- (ד) העובר על הוראה מהוראות סעיף 11(א), דינו – מאסר שנה או קנס.
- (ה) העובר על כל הוראה אחרת מהוראות חוק זה או התקנות על פיו, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס.

¹ סמכויותיו הועברו לשר התיירות בי"פ תשס"ד מס' 5266 מיום 21.1.2004 עמ' 1642.

_____	חתימת כותב הנוהל:
_____	מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות
_____	חתימת מאשר הנוהל:
תאריך אישור <u>19/8/2012</u>	